

12. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ

Η ιδέα της διαμόρφωσης δικτύων πρασίνου στη Θεσσαλονίκη αναπτύχθηκε αρχικά κατά τον ανασχεδιασμό της πόλης από τους πολεοδόμους Ernest Hebrard και Κωνσταντίνο Κιτσίκη και τον άγγλο αρχιτέκτονα τοπίου Thomas Mawson μετά την πυρκαγιά του 1917. Συγκεκριμένα είχε προβλεφθεί ένα επίμηκες δίκτυο πρασίνου το οποίο συνέδεε την ανατολική με την δυτική πόλη, το κέντρο και το περιαστικό δάσος του Σείχ - Σου. Από τα λίγα στοιχεία αυτού του σχεδίου που υλοποιήθηκαν είναι τα πάρκα της ΧΑΝΘ και του Λευκού Πύργου και το γραμμικό πάρκο της Νέας Παραλίας.

Οι επεμβάσεις στο πράσινο που έγιναν έκτοτε και οι μελέτες που εκπονήθηκαν αφορούν τοπικές παρεμβάσεις όπως:

- Ανάπλαση του ρέματος του Δενροποτάμου
- Αναπλάσεις στο Δυτικό τόξο
- Ανάπλαση Νέας Παραλίας
- Ανάπλαση της παράκτιας ζώνης της Καλαμαριάς
- Αναβάθμιση του περιαστικού δάσους Σείχ-Σου
- Δημιουργία υπερτοπικού πόλου αναψυχής στο Στρατόπεδο Κόδρα
- Ανάπλαση της περιφερειακής τάφρου της Θεσσαλονίκης

Η μελέτη των παραπάνω περιοχών πρασίνου και των ελεύθερων δημόσιων χώρων έγινε ως μεμονωμένων τμημάτων και όχι ως αστικών χώρων που ανήκουν σε ένα ευρύτερο πολεοδομικό σύνολο. Οι επιμέρους παρεμβάσεις ίσως έχουν σημειακά θετικά αποτελέσματα, αλλά δεν εντάσσονται σε ένα ολοκληρωμένο σύμπλεγμα οδών και τμημάτων πρασίνου στην πόλη που να τη δομεί να την διαπερνά και προσφέρει στον χρήστη πολλαπλά οφέλη. Αυτό οδηγεί σε λύσεις και αποτελέσματα με ημερομηνία λήξεως γιατί οι πόλεις εξελίσσονται και κάθε τμήμα τους διογκώνεται.

Το αστικό πράσινο όμως, στη σημερινή εποχή, θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως «αστική υποδομή» απαραίτητη για τη λειτουργία της πόλης και με στόχο τη δημιουργία ενός δικτύου πρασίνου, ενός ολοκληρωμένου συμπλέγματος οδών και υπαίθριων χώρων, που θα διατρέχει την πόλη.

Απαραίτητα δομικά στοιχεία για την σύνθεση ενός τέτοιου δικτύου είναι:

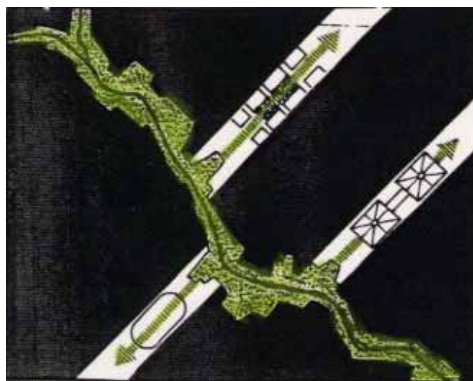
- Οι διαδρομές πρασίνου

Επιμήκεις ανοιχτοί χώροι σε συνδυασμό με τα δίκτυα κυκλοφορίας, που εξυπηρετούν οικολογικές, κοινωνικές και πολιτιστικές λειτουργίες και συνδέουν χώρους πρασίνου, οργανωμένα τμήματα του αστικού ιστού και χώρους βλάστησης.

- Τα τμήματα πρασίνου

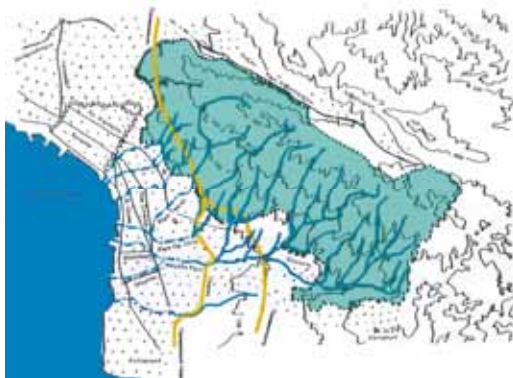
Μεγάλα τμήματα αστικού πρασίνου σφηνοειδούς μορφής τα οποία εισέρχονται στο πολεοδομικό συγκρότημα και συνδέονται με το περιαστικό πράσινο. Η ανάπτυξη των χώρων αυτών μπορεί να ακολουθήσει τις διαδρομές των ρεμάτων σε όλο το πολεοδομικό συγκρότημα.

Ο ρόλος των παραπάνω χώρων είναι πολύ σημαντικός γιατί αποτελούν τα εργαλεία και τις συνδετήριες αρτηρίες για την σύνδεση των χώρων πρασίνου και την ολοκληρωμένη επικοινωνία ενός πρασίνου ιστού με κύριο στόχο τη διείσδυση της φύσης στον πυκνό αστικό ιστό.

Στη Θεσσαλονίκη είναι εφικτή η ανάπτυξη ενός **Ενοποιημένου Συνεχούς Δικτύου Πρασίνου**, που θα εντάξει και θα συνδέσει όλους τους υφιστάμενους και τους δυνητικούς χώρους πρασίνου είτε τοπικής κλίμακας είτε κλίμακας πόλης χρησιμοποιώντας ως κύριους άξονες τις διαδρομές των ρεμάτων.

Τα ρέματα της πόλης μπορεί να έχουν κλείσει στο μεγαλύτερο μέρος της διαδρομής τους μέσα στον αστικό ιστό, όμως σε αρκετά τμήματα της πορείας τους διατηρήθηκαν υπαίθριοι χώροι ως πάρκα, γραμμικές νησίδες κατά μήκος των οδών που κατασκευάστηκαν πάνω από την κοίτη τους ή και με χωροθέτηση λειτουργιών όπως σχολεία, αθλητικούς χώρους κλπ, ενώ σε λίγες περιπτώσεις διατηρείται ανοιχτή και η κοίτη τους.

Η διαμόρφωση και ενοποίηση όλων των παραπάνω χώρων καθώς και η διάνοιξη της κοίτης των ρεμάτων όπου αυτό είναι ακόμη δυνατό, θα δημιουργήσει ροές πρασίνου από το περιαστικό δάσος από όπου πηγάζουν τα ρέματα, οι οποίες θα «εκβάλλουν» στο παραλιακό μέτωπο της πόλης και θα συνδέσουν τις δύο αυτές φυσικές περιοχές. Τα δίκτυα αυτά θα περιλαμβάνουν και τα ιστορικά μνημεία, τους αρχαιολογικούς χώρους, έτσι ώστε να αναπτύσσονται παράλληλα και πολιτιστικά δίκτυα.

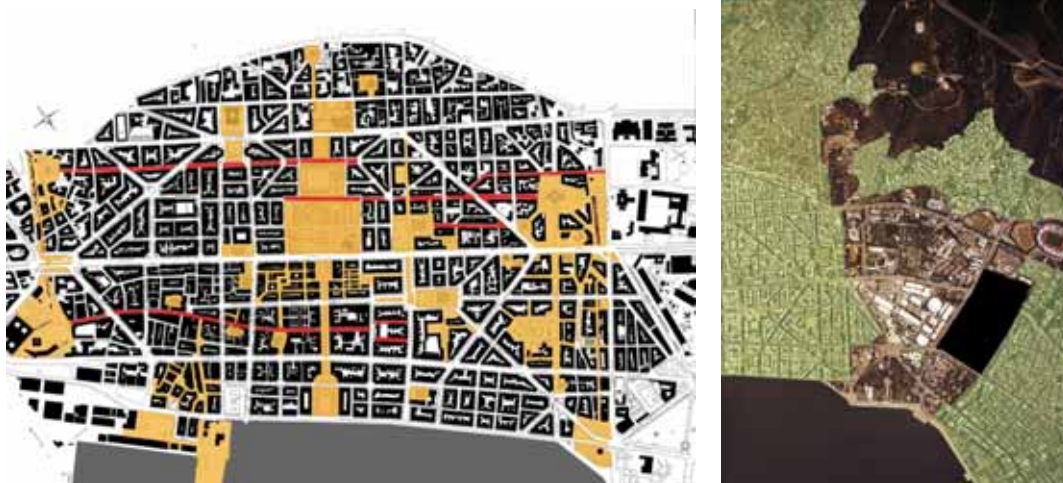
ΑΝΟΙΧΤΕΣ ΚΟΙΤΕΣ ΡΕΜΑΤΩΝ

Στην **δυτική Θεσσαλονίκη** ο χείμαρρος Δενδροποτάμου που πηγάζει από τον Χορτιάτη και διασχίζει το πολεοδομικό συγκρότημα για να εκβάλλει στον Θερμαϊκό, θα εντάξει τους Βυζαντινούς Νερόμυλους, τα στρατόπεδα Καρατάσου, Παπακυριαζή και Μ. Αλεξάνδρου, τους Λαχανόκηπους και την περιοχή των πρώην βυρσοδεφείων. Η σύνδεση με το δίκτυο αυτό των υπαίθριων χώρων του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου των στρατοπέδων Π. Μελά και Στρεμπενιώτη, των κοιμητηρίων Αγίας Παρασκευής και Συμμαχικών καθώς και του άλσους Πολίχνης θα διαμορφώσει ένα εκτεταμένο και ενοποιημένο πλέγμα αστικού πρασίνου στο ιδιαίτερα υποβαθμισμένο και πυκνοδομημένο αυτό τμήμα του πολεοδομικού συγκροτήματος της πόλης.

ΡΕΜΑ ΔΕΝΔΡΟΠΟΤΑΜΟΥ

Στην **κεντρική πόλη** η απομάκρυνση της ΔΕΘ και του Γ' ΣΣ σε συνδυασμό με τους υπαίθριους χώρους του ΑΠΘ θα δώσει την ευκαιρία να αποκτήσει η πόλη το μεγάλο αστικό πάρκο σε κλίμακα πόλης και θα κατεβάσει κυριολεκτικά το δάσος μέχρι τη θάλασσα, παρέχοντας έναν πραγματικό πνεύμονα πρασίνου στην πόλη. Στο ιστορικό κέντρο η ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων και του περιβάλλοντος χώρου των ιστορικών μνημείων σε συνδυασμό με του ιστορικούς άξονες της πόλης (Αριστοτέλους, Γούναρη, διαδρομή των τειχών) μπορεί να δημιουργήσει ένα υψηλής ποιότητας «πράσινο» πολιτιστικό δίκτυο.

ΕΝΟΠΙΗΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τέλος στην **ανατολική Θεσσαλονίκη** τα ρέματα ΥΦΑΝΕΤ και Αλλατίνη, καθώς και ένα δευτερεύων που ξεκινά από τον κήπο του Καλού, τα οποία περιλαμβάνουν περιοχές όπου η κοίτη τους είναι ανοικτή καθώς και σημαντικές ενότητες πρασίνου και δεντροστοιχιών θα αποτελέσουν διαδρόμους πρασίνου – προεκτάσεις του δάσους μέσα σε μία περιοχή με πολύ έντονη οικιστική πυκνότητα. Η σύνδεση των ενοτήτων αυτών μεταξύ τους και με την περιφερειακή τάφρο καθώς και με τους περιβάλλοντες χώρους των γηπέδων του ΠΑΟΚ του ΑΡΗ και του Καυταντζόγλειου, του Παπάφειου της Νομαρχίας και του Ιπποκράτειου, των συγκροτημάτων των Μύλων και των Κεραμείων Αλλατίνη, του Άλσους Νέας Ελβετίας, του στρατοπέδου Κόδρα και των παραλιακών περιοχών της Νέας Παραλίας, του Μεγάλου Μουσικής, και της Καλαμαριάς, θα ολοκληρώσει το ενοποιημένο πλέγμα αστικού πρασίνου στην ανατολική πόλη.

ΡΕΜΑ ΥΦΑΝΕΤ

ΡΕΜΑ ΑΛΑΤΙΝΗ

ΡΕΜΑ ΚΗΠΟΥ ΚΑΛΟΥ